

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brodek u Prostějova, okres Prostějov

Císařská 65, 798 07 Brodek u Prostějova

Identifikátor školy: 600 120 457

Termín konání inspekce: 4. - 9. prosinec 2003

Čj.:	m4-1005/03-11071
Signatura:	km3zx130

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a školní družině ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole ve vyučovacích předmětech český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, fyzika, matematika, přírodopis, hudební výchova, tělesná výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a ve školní družině ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v uvedených předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a školní družině ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Brodek u Prostějova byla zřízena jako příspěvková organizace s účinností od 1. ledna 1994. Sdružuje základní školu s kapacitou 500 žáků, školní jídelnu s kapacitou 250 žáků a školní družinu (ŠD) s kapacitou 50 žáků. Ke dni inspekce bylo do ŠD zařazeno 50 pravidelně docházejících žáků. Zajišťován je ranní i odpolední provoz, prázdninový provoz družiny probíhá formou tradičního týdenního tábora.

Ve školním roce 2002/2003 navštěvovalo školu v 17 třídách 317 žáků, v letošním školním roce došlo k úbytku 2 tříd a poklesu žáků na aktuálních 298. Stanovená kapacita školy je využita z necelých šedesáti procent. Průměrná naplněnost činí přibližně 20 žáků na třídu.

Výchovně-vzdělávací proces probíhá podle učebního dokumentu Základní škola čj. 16 847/96-2, na 1. stupni škola uplatňuje daltonské prvky, které přispívají k zefektivnění výuky a posilování sebedůvěry žáků. Z cizích jazyků jsou vyučovány anglický jazyk a německý jazyk.

Rada školy není zřízena, ve škole pracuje Sdružení rodičů a přátel dětí a školy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací proces zajišťuje 22 pedagogických pracovníků. Většina splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, skladba úvazků koresponduje s jejich aprobací či zaměřením. Také obě vychovatelky ve školní družině mají požadované vzdělání, dvě vyučující si doplňují potřebné vzdělání. Funkci výchovného poradce vykonává zkušená, plně kvalifikovaná učitelka.

Systém a metody řízení školy i učitelů je vytvořen. Funkčnost vytvořených nástrojů se však projevila rozdílným způsobem.

Ustavené metodické orgány (pedagogická rada, metodické sdružení, předmětové komise) se zabývají především organizačními záležitostmi pedagogického procesu a částečně i problematikou metodickou, chybí jejich využití ke zpětnovazebním účelům. Úroveň vyučování na 1. stupni je vhodně podporována v nejnižších ročnících aplikací prvků daltonského systému. Velmi dobrá je práce předmětové komise cizích jazyků, která se zabývá pojetím předmětů v rámci celého vzdělávacího programu. Výrazně pozitivně se výsledky její činnosti projevily v plánování učiva obou vyučovaných jazyků i ve výuce. V práci metodických orgánů je zejména opomíjena spolupráce učitelů 1. a 2. stupně v oblasti aplikace výsledků vzdělávání žáků, a to jak ve způsobu plánování učiva a hodnocení žáků (zejména

matematika a český jazyk na prvním stupni), tak ve využívání vědomostí, dovedností a kompetencí, které má mít žák osvojeny v jednotlivých ročnících i při přechodu z 1. na 2. stupeň základní školy (všechny hodnocené předměty). Uvedené nedostatky se v různé míře projeví v průběhu inspekce (viz kapitola Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy).

Používaný systém kontrolní činnosti je účinný pouze částečně a neumožňuje provádět důsledně zpětnou vazbu zejména v oblasti vzdělávání. Slabá místa jsou správně definována, přijatá opatření však nezabezpečují aktivní podíl všech pedagogických pracovníků na zkvalitňování výchovně-vzdělávací činnosti školy v návaznosti na realizovaný vzdělávací program. Podporován je profesionální růst pedagogických pracovníků formou institucionálního vzdělávání (cizí jazyky, výchovné poradenství), vysíláním pedagogických pracovníků na různé vzdělávací akce, odběrem odborných časopisů i doplňováním fondu učitelské knihovny. Uplatňování získaných zkušeností bylo patrné ve výuce s daltonskými prvky (prvním stupeň), cizích jazyků a českého jazyka (druhý stupeň), ve výchovném poradenství i realizací projektů z oblasti prevence negativních jevů.

Vytvořené nástroje pedagogického řízení současně slouží k přenosu informací uvnitř školy, základem je však řešení organizačních záležitostí. Pro účely hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců i práce metodických orgánů (s dopadem na zkvalitňování výchovně-vzdělávací činnosti) nejsou tyto nástroje systematicky využívány.

V personálních podmínkách jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze, celkově mají hodnocené podmínky dobrou úroveň.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostorové podmínky školy odpovídají potřebám vzdělávání a výchovy. Interiér dvou ze tří používaných budov je však již značně opotřebovaný a vyžaduje systematickou obnovu.

Učebny jsou zařízeny převážně starším nábytkem, který již nepřispívá k rozvoji estetického cítění, na 1. stupni není vždy přizpůsoben věkovým rozdílům žáků. V některých učebnách jsou k podpoře zdravého sezení netradičně používány tzv. gymbally. Odpočinkové a herní kouty umožňující zařazovat do výuky nejrůznější relaxační a oddechové chvíle nejsou (s jednou výjimkou) zřízeny. Ve dvou učebnách jsou používány nevyhovující školní tabule.

Počítačová učebna, adekvátně vybavená výukovým softwarem, je využívána zejména v informatice, v ostatních předmětech omezeně. Fond převážně starších učebních pomůcek umožňuje plnit výchovně-vzdělávací cíle. K aplikaci učebních postupů založených na názornosti, imitaci, tvořivých činnostech a hře spojené s pohybem i funkčnímu využívání techniky však chybí vybudování odborných učeben (např. jazykových). Na potřebné úrovni není materiální zabezpečení výuky hudební výchovy. Chybí více moderní audiovizuální techniky, hudební nosiče, nevyhovující je vybavení Orffovým instrumentárem. Tělesná výchova se vyučuje v dostatečně prostorné, ale velmi zchátralé tělocvičně, bez odpovídajícího sociálního zázemí. Škola má zpracován projekt na její rozsáhlou rekonstrukci. Venkovní výuka je realizována na blízkém obecním hřišti se zatravněným povrchem, kde je i doskočiště pro skok daleký. Materiální zázemí předmětu je podprůměrné.

Žáci používají schválené učebnice a učební texty, v českém jazyce a matematice na 1. stupni však obsahově zcela nekorespondují s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. K dispozici jsou jazykové příručky, slovníky i cizojazyčné časopisy. Průběžně je doplňován fond odborné literatury i sbírka školní knihovny, avšak jen o tituly doporučené četby, které jsou převážně využívány v rámci vyučovacích hodin čtení a literární výchovy na 1. stupni.

Činnost družiny probíhá v prostorných hernách se starším nábytkem. Místnosti jsou paralelně umístěny ve dvou budovách školy. Družina je průměrně vybavena konstrukčními stavebnicemi, společenskými a stolními hrami. Jejich fond je doplňován jen omezeně, především z prostředků rodičovského sdružení. Citelně chybí tělovýchovné nářadí a učební pomůcky pro esteticko-výchovnou zájmovou činnost. Žáci mají možnost pracovat se starší výpočetní technikou. Družina podle potřeby využívá i školní tělocvičnu.

Plánování obnovy oblasti materiálně-technického zázemí je racionální, koncepční a odpovídá reálnému stavu. Vedení školy se problematikou zabývá, přesto se nedaří výrazněji zlepšovat materiálně-technické podmínky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti školy jsou ve sledovaných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a školní družině celkově dobré. Pouze vyhovující materiálně-technické zázemí je vytvořeno pro výuku hudební a tělesné výchovy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

- Výuka se řídí schválenými učebními dokumenty, učební plán zvoleného vzdělávacího programu Základní škola je dodržen. V 1. – 4. ročníku jsou v týdenních nebo čtrnáctidenních intervalech organizovány tříhodinové výukové bloky vycházející z principů pedagogiky Daltonského plánu. Navýšení týdenní hodinové dotace o jednu hodinu v 8. a 9. ročníku bylo provedeno v souladu s metodickým pokynem MŠMT posílením hodinové dotace českého jazyka a matematiky. V době konání inspekce byly učební osnovy sledovaných předmětů dodržovány. Nedostatky byly zjištěny v naplánování učiva na školní rok 2003/2004 na 1. stupni v českém jazyce, matematice a hudební výchově (viz hodnocení jednotlivých předmětů). Individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány v souladu s metodickým pokynem ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ke vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení nebo chování. Kontrolovaná dokumentace průkazně zachycuje ve sledovaných předmětech a školní družině průběh vzdělávání a výchovy.

Výuka probíhá podle učebních dokumentů zvoleného vzdělávacího programu, v 1. – 4. ročníku částečně vychází z principů alternativní pedagogiky.

- Vedení školy má vytvořen systém kontroly dodržování učebních osnov (tvorba časově tematických plánů učiva, hospitační činnost, jednání metodických orgánů, kontrola dokumentace třídního učitele). Vzhledem k nedostatkům zjištěným v oblasti plánování učiva na školní rok 2003/2004 však není dostatečně účinný, což se negativně projevilo při plnění učebních osnov v minulém školním roce.

Kontrola plnění učebních osnov není dostatečně účinná.

- Organizace a řízení výchovně-vzdělávacího procesu (počty hodin v jednom dni, v jednom sledu, délky přestávek) je plně v souladu s platnou právní normou. Skladba rozvrhu hodin zpravidla respektuje obecné didaktické a psychohygienické zásady, nevhodné je zařazení českého a anglického jazyka na závěr vyučování nebo tři dny po sobě. Školní řád obsahuje téměř všechna doporučená ustanovení, konkrétně formulovaná práva žáků přispívají k rozvoji jejich osobnosti a kompetencí. Standardní informační systém školy vůči rodičům i žákům umožňuje přenos informací, některé záznamy a sdělení rodičům v žákovských knížkách však nepodávají přesné informace o průběhu a výsledcích vzdělávání. Zpětnovazební informace získává vedení školy zejména účastí na jednáních rodičovského sdružení. K prezentaci názorů využívají žáci školní časopis, schránku

důvěry nebo pravidelné vysílání školního rozhlasu, které si sami připravují. Odpovědi na dotazy či podněty žáků jsou adresné.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy je funkční.

- Výchovné poradenství zajišťují dvě plně kvalifikované vyučující. Náplní jedné z nich je oblast volby povolání (včetně detailního rozpracování obsahu výchovy k volbě povolání do jednotlivých předmětů) a výchovné problémy, náplní druhé oblast práce se žáky s vývojovými poruchami učení. Obě mají stanoveny konzultační hodiny a konkrétně rozpracovaný obsah práce zahrnující část metodickou, poradenskou, informační a kontrolní. Jeho plnění je průběžně dokumentováno. V průběhu inspekce však v některých vyučovacích hodinách nebyla deklarovaná individuální práce patrná. Na prevenci sociálně-patologických jevů se podílí školní metodik prevence, který s ostatními úzce spolupracuje. Práce tohoto úseku je systematická a koncepční, řídí se velmi podrobně zpracovaným minimálním preventivním programem a zahrnuje školní vyučování, výchovu ve školní družině i aktivity pro volný čas dětí.

Výchovné poradenství přispívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a hudební výchova na 1. stupni

Hospitace proběhly ve všech třídách. Rozvržení učiva zpravidla odpovídá osnovám zvoleného vzdělávacího programu i příznivému personálnímu zabezpečení výuky. V českém jazyce ve 3. - 5. ročníku však bylo naplánováno probírání učiva přesahující rámec osnov, což vede k přetěžování žáků. V hudební výchově naopak nebyly pro daný ročník do jednotlivých složek předmětu zařazeny všechny činnosti, dovednosti a hudební aktivity obsažené v doporučeném hudebním minimu (vokální, instrumentální, hudebně pohybová a poslech), kterými mají žáci disponovat na konci každého ročníku.

Frekvence střídání přímého vedení a samostatné práce odpovídala probíranému učivu, důsledně však nebylo respektováno individuální pracovní tempo žáků. Účinným, ale ojedinělým zařazováním psychorelaxačních technik zaměřených na osobnostní rozvoj žáků a emocionální prožití hudby, byly vytvářeny podmínky pro dodržování moderních psychohygienických zásad výuky.

Zohledňování žáků s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení nebylo ve zhlédnutých hodinách pozorováno, k individuálním zvláštěm však přihlížela klasifikace integrovaných žáků. Rozsahem přiměřené domácí úkoly byly zadávány jednotně pro všechny žáky.

Stanovené vzdělávací cíle jednotlivých hodin českého jazyka byly voleny v návaznosti na probírané učivo, jeho obsah i rozsah byly adekvátní věku a schopnostem žáků.

Pozitivně působilo užití prvků činnostního učení, metod analýzy a syntézy, zařazování problémových úloh a diferencování zadané samostatné práce z hlediska její obtížnosti. Ke kvalitě výuky přispělo uplatňování mezipředmětových vztahů s důrazem na regionální prvky, didaktický efekt přineslo procvičování probraného učiva pomocí inovativních metod a forem práce (využití kruhu jako základního prostorového útvaru, neliterární líčení, ústní i písemné vyprávění zaměřené na zkoumání souvislostí a příčin jevů, uplatňování námětových prvků a postupů založených na mezilidském kontaktu).

Negativem byla celkově nízká úroveň žáky osvojené techniky čtení, částečně ovlivněná absencí výuky správného slovního přízvuku, dílčí metodické chyby při výuce psaní, ojedinělý frontální způsob výuky spojený s užíváním metod založených na jednoslovných odpovědích, tolerování nespisovného vyjadřování žáků. Kontrola sešitů prokázala dobrou úroveň žakovského písma, sešity jsou většinou opravovány včetně kontroly následných oprav žáků.

Obsah i rozsah učiva hudební výchovy (dechová, rytmická a vokalizační cvičení, pohybová průprava, opakování známých písní, nácvik nové písně podle sluchu) odpovídaly věku a schopnostem žáků. Organizace výuky a použité metody práce měly různou úroveň.

Úroveň výuky pozitivně ovlivnilo využití vzestupné a sestupné intonační hry a procvičování na základě pentatoniky, sluchová analýza hromadně vnímaných zvuků, uplatnění prvků projektového vyučování, doprovod hudebními nástroji, zařazování rytmického kánonu. Ke zkvalitnění přispělo také vyjádření nálady lidové písně pohybem. Kladný účinek měla diskuzní metoda s využitím schopnosti empatie a zapojení pěvecky méně disponovaných žáků do činností, ve kterých mohou být úspěšní.

Negativem bylo nedodržování zásad hlasové hygieny a porušování elementárních pěveckých dovedností a návyků (dýchání, frázování, nasazení tónu, vokalizace). Celkově menší pozornost byla věnována intonačnímu a sluchovému výcviku spojenému s rozvojem tonálního citění.

Součástí hospitační činnosti bylo sledování závěru a vyhodnocení tříhodinového bloku organizovaného v duchu pedagogiky Daltonského plánu. Žáci aktivně pracovali na principu odložené pozornosti, prokazovali velmi dobrou schopnost pracovat s materiály a informacemi, individuálně řešili diferencovaná zadání. Jejich sebevědomí bylo stimulováno častým povzbuzením, veřejnou pochvalou a bodovým ohodnocením. V rámci závěrečného rozhovoru byly výsledky samostatné práce a samostatného učení individuálně i společně posouzeny a zhodnoceny.

Motivačně působilo zařazování úvodních i průběžných didaktických her a soutěží zaměřených na rozvoj představitosti a tvořivosti žáků. K aktivizaci přispěla beseda, při níž měli žáci dostatečný prostor pro uplatnění svých zkušeností. Klasifikování českého jazyka známkami bylo přiměřené se zastoupením ústní i písemné formy zkoušení, nevhodně však převažovalo hodnocení diktátů a prověrek. V hudební výchově byla práce žáků hodnocena pouze ojediněle.

Snaha vyučujících o rozvoj komunikativních schopností a dovedností spolu s uplatňováním souvislého ústního projevu byla zaznamenána zejména v hodinách čtení a literární výchovy a při práci ve skupinách. Styl výuky založený na jednoslovných odpovědích a na mechanickém doplňování správných výsledků neumožňoval žákům vyjádřit vlastní názor a nerozvíjel jejich vzájemnou komunikaci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly v českém jazyce velmi dobrou, v hudební výchově dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v jazykovém vyučování (anglický jazyk, český jazyk, německý jazyk na 2. stupni)

Výuka jazyků je dlouhodobě zajištěna v souladu s požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost učitelů. Ve školním roce 2003/2004 jsou hodnocené předměty vyučovány plně aprobovaně.

Výuka je plánována v souladu se specifickými cíli předmětů, zejména v českém jazyce však chybí promyšlená vazba na požadavky vzdělávacího programu Základní škola (propojenost 1. a 2. stupně). Jednotlivé složky českého jazyka jsou zastoupeny vyváženě, je kladen rovnoměrný důraz na rozvržení obsahu jazykového a literárního učiva. Propojení složek jazyka, stylistických i literárních prvků v jednotlivých vyučovacích hodinách se však v průběhu inspekce nevyskytlo. Zhlédnuté vyučovací hodiny měly výrazně mluvnický nebo literární charakter, pouze ve slohové hodině došlo k zařazení literárních a jazykových prvků. Přístupy k obsahu a organizaci výuky cizích jazyků respektují požadavek komunikativního

pojetí vzdělávání s postupným rozšiřováním rozsahu učiva a uplatňováním metod a forem práce, které vyžadují aktivní osvojování gramatického i lexikálního učiva.

Přípravu a organizaci výuky jazyků ztěžuje absence odborných učeben. Existující materiální vybavení bylo v průběhu inspekce funkčně využito ve většině vyučovacích hodin. Pomůcky i audiovizuální technika byly přenášeny z kabinetů.

Bezprostředně stanovené cíle výuky všech sledovaných předmětů byly přizpůsobeny aktuálním schopnostem třídních kolektivů, ve specifických podmínkách některých tříd však chyběla diferenciací zadávaných úkolů podle schopností žáků.

Metody a formy práce použité v anglickém a německém jazyce podporovaly u žáků rozvoj komunikativních dovedností a osvojování principů týmové práce. Vyučovací hodiny byly důsledně vedeny v příslušném cizím jazyce. Zejména v německém jazyce žáci prokazovali schopnost uvědomělého používání základní slovní zásoby. Ve vyučovacích hodinách anglického jazyka převažovala interakce mezi učitelkami a žáky avšak s výraznou převahou mluvního projevu učitelek. Přiměřený důraz byl kladen na názornost i práci s různými zdroji informací (včetně jazykových příruček). Úroveň výuky cizích jazyků příznivě ovlivnilo promyšlené využití audiovizuální techniky, názorných pomůcek, práce s učebnicemi, pracovními texty, slovníky i časopisy atd.

Přístupy k organizaci výuky českého jazyka se lišily. Všechny vyučovací hodiny měly logickou strukturu. Efektivitu činností podpořila názornost a práce žáků s různými zdroji informací písemné povahy. Aktivně se žáci projevovali ve vyučovacích hodinách s vhodně volenými metodami a formami práce, které je vedly k uvědomělému podílu na vyučovacím procesu i osvojování vědomostí a dovedností, k rozvoji vyjadřovacích schopností a prezentaci vlastního názoru. Převažující frontální řízení podporovalo automatické upevňování mluvnických vědomostí, při některých činnostech však na úkor aktivního podílu žáků s potřebou individuálního přístupu. Jednostranně řízené vysoké pracovní tempo také nepříznivě ovlivnilo koncentraci těchto žáků a úroveň plnění zadaných úkolů. Relaxační prvky byly v těchto případech zařazeny ojediněle. Opakovaně se v individuálním případě vyskytl nedostatečný důraz na rozvoj souvislého vyjadřování a kultivovaného ústního i písemného projevu žáků, nevhodné využití soutěživých prvků v nesourodých třídních kolektivech a tolerování negativních projevů chování při skupinových činnostech.

Úroveň využití motivačních a interaktivních prvků se lišila. Motivačně působilo uplatňování mezipředmětových vztahů, aktualizace učiva, průběžné slovní hodnocení úspěšných výkonů žáků i závěrečné posouzení průběhu vyučovací hodiny, uplatňování prvků sebehodnocení žáků i možnost jejich aktivního podílu na výchovně-vzdělávacím procesu. Na interakci a komunikaci příznivě působilo promyšlené plánování a příprava výuky, využití efektivních metod a forem práce a akceptování stanovených pravidel. Účinnost spolupráce mezi žáky a rozvoj komunikativních dovedností žáků výrazně podpořilo promyšlené využití principů týmové práce.

V deklarovaném hodnocení výsledků učení žáků je kladen důraz nejen na úroveň dosažených vědomostí, ale i na rozvoj komunikativních dovedností a čtenářských kompetencí. V dílčí klasifikaci však ke dni inspekce výrazně převažovalo známkování získaných vědomostí (kromě německého jazyka a částečně anglického jazyka). Namátkovou kontrolou bylo zjištěno zohledňování žáků s vývojovými poruchami učení při posuzování výsledků učení, v některých vyučovacích hodinách však nebyla patrná systematická práce s těmito žáky.

V průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy jazyků se pozitiva a negativa vyskytovala téměř v rovnováze. Velmi dobrá byla výuka cizích jazyků. Kvalita jazykového vyučování měla celkově dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice

Kontrola průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy byla provedena na 2. stupni, plánování a plnění učebních osnov v matematice také na 1. stupni.

Učivo matematiky v 1. – 5. ročníku zpravidla koresponduje s učebními osnovami. Jsou však také zařazovány kapitoly nad rámec osnov, rozšiřující učivo je probíráno jednotně se všemi žáky. Tím dochází, stejně jako v českém jazyce, ke zbytečnému přetěžování žáků. Na 2. stupni tematické celky na sebe logicky navazují, v 6. – 8. ročníku však není plně respektován požadavek střídání aritmetiky a geometrie. Ve fyzice jsou osnovy plněny, rozvržení učiva vzhledem ke stanoveným týdenním hodinovým dotacím zejména v 7. ročníku neumožňuje jeho dostatečné procvičení a upevnění.

Fyziku a matematiku vyučují na 2. stupni tři učitelé, všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, učitel fyziky má aprobaci pro jiný předmět. Tato skutečnost neměla výrazný negativní vliv na kvalitu výuky.

Účelně upravené učebny matematiky a fyziky vytvářejí příznivé podmínky k realizaci vzdělávacích cílů, materiálně-technické zázemí však bylo efektivně využito jen částečně. Převažující frontální činnost doplněná diskuzí pouze omezeně přispívala k aktivnímu osvojování učební látky. Občasná samostatná (výjimečně skupinová) práce s následným vyhodnocením poskytovala žákům i vyučujícím zpětnou vazbu o úrovni zvládnutí učiva, ve fyzice nebyla efektivní vzhledem k vysokému úsilí vyučujícího na její přípravu bez použití didaktické techniky. Učitelé kladli vhodně důraz na mechanické zvládnutí učiva i na rozvoj logického myšlení a uplatnění získaných poznatků při řešení konkrétních příkladů a úloh. Názornost i motivace výuky byly většinou podpořeny využitím adekvátních pomůcek, vhodných nákresů, demonstračním pokusem, příklady z praxe a využitím osobních zkušeností žáků. Některé názorné pokusy však nebyly realizovány, přestože to vybavení kabinetu umožňovalo. Příznivý vliv na psychohygienické podmínky výuky mělo zejména vhodné pracovní tempo, v malé míře bylo využíváno střídání činností a výukových metod.

Interakce a komunikace byla založena na vzájemném respektování. Učitelé cílevědomě usměrňovali a řídili činnost žáků, jejich verbální projev zpravidla výrazně převažoval nad projevem žáků a neumožňoval jim tak v plné míře prezentovat své názory, postřehy a poznatky a rozvíjet jejich komunikativní schopnosti. Převažující slovní hodnocení žáky povzbuzovalo a posilovalo jejich sebedůvěru, závěrečné hodnocení vyučovacích hodin bylo prováděno nepravidelně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice byly dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise

Předmět vyučuje jedna plně kvalifikovaná vyučující. Učivo je plánovitě podrobně členěno, jeho obsah koresponduje s osnovami.

Ve sledované výuce převládala frontální forma práce se snahou zapojit žáky do vyvozování nové látky, průběžně doplňovaná přehledným zápisem stěžejních bodů učiva. V části vyučovacích hodin nevhodně převažoval didaktický řídicí styl a dominovala role učitelky.

Vstupní motivace se omezovala na sdělení cíle hodiny, průběžná motivace většinou chyběla. I přes deklarovaný důraz na kvalitu řečových komunikativních dovedností tolerovala vyučující spontánní jednoslovné odpovědi žáků.

Pomalé pracovní tempo, monotónní výklad, nerespektování zásad psychohygieny, chybějící čas pro závěrečné shrnutí a převaha písemného způsobu ověřování vědomostí patřily k nedostatkům části sledované výuky. Příliš rozvázný způsob prezentace učiva žáky dostatečně neaktivizoval.

V menší míře byli žáci vedeni k hodnocení znalostí spolužáků, popřípadě k sebehodnocení.

Materiální podpora byla v některých hospitovaných hodinách spíše podprůměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise měly vyhovující úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově na 2. stupni

Předmět vyučují dvě učitelky, které splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti.

Učivo je plánovitě rozděleno do tematických celků a jeho obsah koresponduje s osnovami. U tematického celku sportovní hry chybí v mnoha případech konkretizace učiva.

Sledované hodiny byly chronologicky účelně členěny, jejich čas byl využit efektivně. Převládala frontální forma výuky organizovaná ve skupinách s aplikací vhodné metodické řady doplněná individuální diagnostikou chyb.

Pracovní tempo adekvátní věku a dovednostní úrovni žáků spolu s vhodnou úvodní i průběžnou motivací mělo příznivý vliv na činnostní charakter výuky, její fyziologická účinnost však byla nižší.

K dílčím nedostatkům patřily drobné metodické a terminologické nepřesnosti, nevhodný způsob provádění některých posilovacích cviků a vedení průpravné části žákem.

Vystupování vyučujících bylo adekvátní všem činitelům výchovně-vzdělávacího procesu.

Ve výuce byly používány dostupné pomůcky, které však z důvodu nedostatečného počtu a nízké kvality nepodporovaly její efektivitu.

Hodnocení dovedností žáků probíhalo pravidelně podle předem známých kritérií, žáky nestresovalo, s jeho výsledky však nebyli zákonní zástupci dosud seznámeni.

Obě vyučující ve sledované výuce dodržovaly bezpečnostní předpisy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově na 2. stupni byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Základními nástroji pro získávání informací o výsledcích vzdělávání jazyků a matematiky jsou písemné práce zadávané učiteli (vstupní, čtvrtletní). S jejich analýzou pracují pouze jednotliví učitelé, k dalšímu hodnocení nejsou využívány. Výsledky jsou částečně srovnávány s informacemi získávanými zadáváním a vyhodnocováním standardizovaných testů. Úroveň vzdělávání ve třídách vyučovaných podle Daltonského plánu je posuzována prostřednictvím vlastních pracovních listů. Výsledky jsou průběžně analyzovány.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny na základě poznatků zjištěných hospitační činností, kontrolou povinné dokumentace a dalších písemností učitelů a žáků, s přihlédnutím k realizaci pojetí zvoleného vzdělávacího programu, personálním a materiálně-technickým podmínkám.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech měly celkově dobrou úroveň.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY – ŠKOLNÍ DRUŽINY

Realizace výchovně-vzdělávací práce

Školní družina (ŠD) svou výchovně-vzdělávací činností podporuje zvolený vzdělávací program školy, nabízí zajímavou náplň volného času s rozvíjením a upevňováním pracovních, estetických, pohybových i sociálních dovedností, sebeobsluhy a hygienických návyků. Při ŠD nepracují zájmové kroužky, žáci využívají nabídky zájmové činnosti organizované školou.

Na veřejnosti se ŠD prezentuje v rámci celoškolských aktivit, především výstavkami výtvarných a rukodělných prací žáků.

Výchovně-vzdělávací práce školní družiny navazuje na vzdělávací program školy.

Organizace a průběh činností ve školní družině

Počet přihlášených a zapsaných žáků nepřesahuje limit stanovený právním předpisem. Provoz ŠD je časově vhodně rozvržen. Jedno oddělení pracuje v ranním provozu a krátkodobě po obědě především s dojíždějícími žáky, druhé oddělení organizuje výchovně-vzdělávací činnost v odpoledních hodinách. Vnitřní řád ŠD vytváří dostatečný rámec pro její činnost.

Stanovený režim dne je vyvážený. Vzdělávací cíle respektují vývojové a individuální potřeby dětí. Pobyt venku je do činnosti družiny zařazován v dostatečné míře, organizování výchovně-vzdělávacích činností a jejich uspořádání jsou v souladu s požadavky psychohygieny. Při plánování je preferováno hledisko zájmu žáků, kteří mají možnost spolurozhodovat o náplni činnosti ŠD.

Hospitace, které sledovaly ranní a odpolední provoz, proběhly v obou odděleních. Zvolené metody a formy práce odpovídaly daným podmínkám a složení oddělení, respektovaly požadavky na specifickou pedagogiku volného času.

Vychovatelky převážně poskytovaly žákům dostatek prostoru pro spontánní aktivity, z důvodu nedostatečného materiálního vybavení však nemohly vždy respektovat jejich zájmy a potřeby. Sledované činnosti byly dostatečně atraktivní a přiměřené věku žáků, podporovaly rozvoj jejich fantazie, tvořivosti, smyslového vnímání. Samostatný verbální projev byl uplatňován v menší míře.

Promyšlená organizace zájmových činností umožnila žákům aktivní spoluúčasť a seberealizaci. Manipulační schopnosti a dovednosti byly rozvíjeny především prací s papírem a barvou, textiliemi i konstrukčními stavebnicemi. Složitější organizace režimových momentů byla zvládnuta účelně bez zbytečných prodlev.

Dostatek času byl věnován průběžné motivaci, při níž byly využity předchozí smyslové zážitky a zkušenosti žáků. Možnost pro vyjádření vlastního názoru měli žáci především při vytváření společného programu a při skupinové práci.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům vzdělávání a výchovy mimo vyučování. Činnost školní družiny měla velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 025-99-00 ze dne 7. května 1999 ve znění Protokolu o provedení změny čj. Sine/2000 ze dne 1. října 2000 se neshodují s údaji uvedenými ve Zřizovací listině vydané obcí Brodek u Prostějova čj. 27/3/93 ze dne 6. prosince 1993.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Brodek u Prostějova vydaná obcí Brodek u Prostějova dne 6. prosince 1993
2. Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se ke školnímu roku 2003/2004: Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 025-99-00 ze dne 7. května 1999, Protokol o provedení změny čj. Sine/2000 vydaný Školským úřadem Prostějov dne 1. října 2000, třídní knihy, třídní výkazy a namátkově vybrané katalogové listy žáků, rozvrh hodin, školní řád, záznamy z pedagogické rady, záznamy individuálně integrovaných žáků, personální dokumentace všech pedagogických pracovníků - doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání; třídní knihy 1. stupně za školní rok 2002/2003
3. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
4. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 ke dni 30. září 2003
5. Dokumentace ředitelky školy: Plán práce na školní rok 2003/2004, Koncepce rozvoje školy v letech 2000-2004, plán hospitační a kontrolní činnosti na školní rok 2002/2003 a 2003/2004, hospitační záznamy za školní rok 2002/2003 a 2003/2004, zápisy z jednání metodického sdružení a předmětových komisí ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004, Vnitřní platový předpis ze dne 1. dubna 2003
6. Učební plán školy ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
7. Časově tematické plány učiva sledovaných předmětů na školní rok 2003/2004
8. Namátkově vybrané písemné práce z českého jazyka, diktáty vybraných žáků 2. stupně ve školním roce 2003/2004; namátkově vybrané písemné práce z matematiky na 1. stupni ve školním roce 2002/2003, na 2. stupni ve školním roce 2003/2004
9. Namátkový výběr sešitů, pracovních sešitů, žákovských knížek a deníčků žáků kontrolovaných tříd
10. Podkladová inspekční dokumentace
11. Inspekční zpráva čj. 133 25/99-050013 ze dne 28. ledna 1999, čj. 133 272/99-05013 ze dne 3. prosince 1999

ZÁVĚR

- *Škola má příznivé personální podmínky, většina vyučujících splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dvě (ze čtyř) nekvalifikovaných učitelek si doplňují odpovídající vzdělání.*
- *Materiálně-technické podmínky (výukové prostory, vybavení učebnicemi, učebními pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou) umožňuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Pro výuku většiny sledovaných předmětů je k dispozici fond starších, zpravidla funkčních pomůcek a didaktické techniky, nedostačující je vybavení zejména pro výuku hudební a tělesné výchovy.*
- *Výchova a vzdělávání ve škole se řídí schválenými učebními dokumenty. Učební plán je dodržen, nesoulad výuky s učebními osnovami byl zjištěn v českém jazyce, matematice a hudební výchově na 1. stupni ve školním roce 2002/2003.*
- *Výuka sledovaných předmětů měla rozdílnou, celkově dobrou úroveň. Převažoval klasický způsob vyučování s dominantním postavením učitele, komunikativní pojetí bylo uplatňováno při výuce cizích jazyků a částečně na 1. stupni. Kladem sledované výuky byla snaha o názornost, příznivá pracovní atmosféra a pozitivní přístup učitelů k žákům, v přírodovědných předmětech propojení teorie s praxí. Negativem byla malá pestrost vyučovacích metod a forem práce, slabší motivace žáků, nedůsledné respektování psychohygienických zásad, drobné didaktické a odborné chyby. Pozitivem výuky na 1. stupni je využívání daltonských prvků.*
- *Vzdělávací a výchovná činnost školní družiny je velmi dobrá.*
- *Ve vývoji školy nastal v některých hodnocených oblastech pozitivní posun. Systematickým plánováním v oblasti lidských zdrojů se podařilo zabezpečit výuku cizích jazyků v souladu s požadavky na odbornou a pedagogickou způsobilost pedagogických pracovníků, vhodně bylo řešeno i další vzdělávání učitelů v oblasti prevence sociálně patologických jevů a práce se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Od poslední inspekce se podařilo pouze rekonstruovat školní jídelnu a vybudovat počítačovou učebnu. Nepříznivá je úroveň materiálně-technických podmínek, stagnuje např. obnova interiéru používaných budov, školního nábytku a stávajících odborných učeben (nebo jejich vybudování), kritický je technický stav školní tělocvičny. Nedaří se využívat existující metodické orgány ke zpětnovazebním účelům a vnitřní evaluaci.*

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vít Široký	Vít Široký v. r.
Členové týmu	PaedDr. Michal Kalabis	M. Kalabis v. r.
	Mgr. Blahoslav Melhuba	Blahoslav Melhuba v. r.
	Mgr. Lenka Zedková	Lenka Zedková v. r.

Kontrolní pracovnice:

Ing. Renata Skutková, Ing. Eva Stachová, Hana Vyhnánková

V Přerově dne 6. ledna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. ledna 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Eva Oulehlová, ředitelka školy

Mgr. Eva Oulehlová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Jasínkova 5, 750 02 Přerov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc	2004-02-02	m4-1011/04
Zřizovatel: Obec Brodek u Prostějova Císařská 26, 798 07 Brodek u PV	2004-02-02	m4-1012/04

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2004-01-30		Připomínky nebyly podány.